

Ondernemingsplan

René Stam

Opgesteld door:
P de Koning
Sr. Agro Adviseur

LTO Noord Advies

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding.....	3
2. Bedrijfsprofiel.....	4
2.1 ALGEMEEN.....	4
2.2 BEDRIJFSVISIE EN STRATEGIE.....	5
2.3 HUIDIGEBEDRIJFSOPZET.....	6
2.4 TOEKOMSTIGE BEDRIJFSOPZET.....	6
2.5 NOODZAAK BEDRIJFSWONING.....	9
3. Volwaardigheid bedrijf.....	10
4. Conclusie.....	12

1. Inleiding

1.1 Algemeen

LTO Noord Advies is door de heer R. Stam benaderd om hun visie te geven op de toekomstvisie voor het tuinbouwbedrijf van de heer Stam gelegen aan de Overbuurtseweg 2A te Bleiswijk. LTO Noord Advies is een onafhankelijke adviesorganisatie met ruim twintig ervaren adviseurs in de agrarische sector en is gelieerd aan LTO Noord en LTO Noord Glaskracht. De adviseurs van LTO Noord Advies worden door ondernemers, banken en overheden ingeschakeld bij:

- opstellen ondernemingsplannen,
- haalbaarheidsstudies,
- financieringsvraagstukken,
- strategie- en organisatieadvies,
- schadeberekeningen,
- locatiekeuze van ondernemingen.

LTO Noord Advies staat voor onafhankelijke advisering waardoor zij zowel door ondernemers, banken en overheden ingeschakeld wordt.

1.2 Aanleiding

De aanleiding voor deze rapportage is het leveren van een onderbouwing t.b.v. de volwaardigheid van het bedrijf en de noodzaak voor het oprichten van een bedrijfswoning. Op 17 juni 2011 gaf de DCMR al positief advies af aan de gemeente Lansingerland voor het verlenen van een bouwvergunning voor een kas en een eerste bedrijfswoning. Op 23 januari 2013 diende Zeker Bouwen B.V., in opdracht van de heer P. Straver, hun zienswijze in op de vergunningsaanvraag voor de bedrijfswoning van de heer R. Stam waarin zij de volwaardigheid van het bedrijf in twijffel trekken. Dit rapport dient als onderbouwing van de terechte afgifte van het agrarisch advies van DCMR, waarin staat vermeld dat de heer Stam een volwaardig agrarisch bedrijf heeft en dat hij vanuit zijn bedrijfsvisie bij het bedrijf moet wonen. Deze rapportage is de visie van de adviseur van LTO Noord Advies. Ter voorbereiding is er vooroverleg geweest met de heer R. Stam en R. van der Graaf (adviseur van de heer Stam). De visie is gebaseerd op:

- branche gegevens,
- ontwikkelingen in de sector,
- kennis en ervaringen van LTO Noord Advies,
- bedrijfskundige aspecten.

Gegevens zijn verkregen uit de volgende bronnen:

- gegevens van het Lei en WUR,
- Kwin (kwantitatieve informatie voor de tuinbouw),
- Inventarislijst van het bedrijf van de heer R. Stam.

2. Bedrijfsprofiel

2.1 Algemeen

De heer Stam heeft aan de Overbuurtseweg 2A een tuinbouwbedrijf met een kadastrale omvang van ongeveer 1 ha. Op dit perceel heeft hij een loods gebouwd ter grootte van 450 m² met daarin een kantoorruimte, sanitaire voorzieningen en een koelcel voor de bewaring van de producten. In 2012 heeft hij kas gebouwd van 1600 m². Vanaf 1999 tot en met 2006 is het perceel door de heer Stam gebruikt voor de professionele teelt van diverse soorten kruiden en andere gewassen. Naast de locatie aan de Overbuurtseweg huurde hij daarnaast een kasruimte voor de opkweek van plantmateriaal. Van 2007 tot 2013 heeft hij de kas en de overige tuinbouwgronden niet professioneel gebruikt. De reden hiervoor lagen in de privésfeer. Zijn echtgenote was ziek waardoor de heer Stam thuis niet gemist kon worden en hij zich volledig richtte op de verzorging van zijn vrouw en zoontje en het draaiend houden van het huishouden. Doordat de heer Stam in 2009 zijn groentezaak verkocht kon hij zich permitteren om (tijdelijk) geen inkomsten te genereren vanuit het bedrijf. Om in deze periode met zo weinig mogelijk inspanningen het perceel vrij te houden van onkruid heeft hij, in samenwerking met Monsanto (huurt naast gelegen bedrijf), het buitenperceel ingezaaid met gras. De heer Stam gaat nu zijn bedrijfsactiviteiten weer opstarten. Gezien de bedrijfsstrategie en omvang is het noodzakelijk dat heer Stam op het bedrijf woonachtig is. Hiervoor heeft hij dan ook een bouwvergunning aangevraagd.

2.2 bedrijfsvisie en strategie

De heer Stam is zich bewust van het feit dat zijn bedrijfsomvang te gering is voor een “algemeen gangbare” bedrijfsvoering waarbij een bedrijf zich specialiseert op één teelt waardoor een hoge mate van efficiency bereikt kan worden. De heer Stam heeft een eigen afzetconcept ontwikkeld waarbij hij groenten, fruit en kruiden wil gaan leveren aan restaurants en detailhandel uit het topsegment. Deze afnemers stellen hoge eisen aan leveranciers aangezien zij enkel met topproducten willen werken en/of verkopen.

Deze eisen zijn onder andere:

- dagelijks aanvoer van verse producten;
- breed assortiment;
- duurzaam geteeld en bij voorkeur lokaal;
- de mogelijkheid om op vraag te laten telen;
- traceerbare herkomst.

Daarnaast wil hij direct vanaf het bedrijf zijn productie verkopen aan consumenten die waarde hechten aan lokaal geteeld, versheid en traceerbare herkomst. Tot 2006 verkocht de heer Stam al verse kruiden en groenten aan diverse afnemers. Hij teelde toen in een huurkas en op het bedrijf aan de Overbuurtseweg. Hij heeft vanuit het verleden daardoor al ervaring en een netwerk opgebouwd voor deze afzetwijze. Deze klanten hebben al aangegeven weer zaken met de heer Stam te gaan doen zodra deze weer in productie is. Door uitbreiding van het assortiment kan hij deze afnemers nog beter bedienen. Door zowel teelt als afzet in eigen hand te houden kan de heer Stam extra marge genereren ten opzichte van de reguliere telers die via tussenhandel en afzetorganisaties hun producten op de markt brengen. De heer Stam is met zijn bedrijfsconcept een uitzondering in de Nederlandse Tuinbouw. Het teeltschema zal voor een groot deel afhankelijk zijn van de vraag vanuit de afnemers. Het voorgenomen teeltschema kan dan ook afwijken van het uiteindelijke teeltplan. Aangezien de heer Stam slechts kleine hoeveelheden plantmateriaal nodig heeft voor iedere teelt gaat hij de opkweek van het plantmateriaal in eigen beheer uitvoeren. Hij heeft hiervoor al een zaaimachine aangeschaft en is hij voornemens om een gedeelte van de kas hiervoor in te richten met zg. teelttafels.

2.3 Huidige bedrijfsopzet

Het huidige bedrijf is ongeveer 1 ha groot, de indeling is als volgt:

- loods van 450 m²
- kas 1.600 m²
- beteelbaar oppervlak buitenland 5.400 m²
- overige opp. 2.550 m²

De loods is enkele jaren geleden gebouwd en is ingericht voor een professionele bedrijfsvoering. Zo is er inpandig een koelcel van ongeveer 30 m² voor het koelen van de geoogste producten. Daarnaast is er een kantoorruimte en zijn er sanitaire voorzieningen zoals toiletten en een kantine.

De kas van 1.600 m² is onverwarmd maar wel voorzien van een professionele klimaatcomputer en regeninstallatie. Het geheel maakt een verzorgde en professionele indruk.

Op het buitenperceel is een oppervlakte van ongeveer 500 m² ingericht voor de teelt van kruiden in pot. Hiervoor is antiworteldoek aangelegd en is er een beregeningsinstallatie aanwezig. Het resterende oppervlak van 4.900 m² is nu nog grasland om te voorkomen dat de naastgelegen bedrijven overlast krijgen van onkruid. Het gras is ingezaaid in samenspraak met Monsanto, een zaadbedrijf uit Bergschenhoek die het naast gelegen tuinbouwbedrijf huurt voor de zaadteelt. Om ziektedruk vanuit het perceel van de heer Stam te voorkomen is het gras ingezaaid. Jaarlijks ontvangt de heer Stam hiervoor een vergoeding van Monsanto.

De overige oppervlakte betreft paden, slootkanten, erf en inrit tot het perceel en het (nieuwe) bouwblok ten behoeve van het woonhuis. Een beteelbaar oppervlak van 70 à 80% van het kadastrale oppervlak is een normale norm voor een bedrijf van kadastraal 1 hectare. De heer Stam komt met zijn bedrijf op een betaalbaar oppervlak van 70%.

2.4 Toekomstige bedrijfsopzet

De heer Stam is voornemens om het grasland weer in gebruik te gaan nemen voor de teelt van vollegrondsgroente en zachtfruit. De kas zal gebruikt worden voor de teelt van kasgroente en de opkweek van plantmateriaal voor de eigenproductieteelten. Hiervoor is al een zaaimachine aanwezig. Deze heeft de heer Stam in 2013 nieuw aangeschaft. In de wintermaanden gaat de heer Stam als tussenteelt pluischrysanten telen op 200 m². Dit om de kas optimaal te gebruiken. In 2013 is de omvang van de teelten nog beperkt aangezien de heer Stam eerst de reacties van afnemers wil peilen om daar zijn definitieve teeltplan op af te stemmen. Als de vraag voldoende is zal het gehele perceel in 2014 voor de productie gebruikt worden. Het teeltplan 2014 komt er, op basis van de huidige gegevens, als volgt uit te zien:

Kas:

Chrysant (tussenteelt)	200 m2
Aubergines	100 m2
Komkommers	100 m2
Ov. Groente (peper en paprikasoorten)	100 m2
Div. tomatensoorten	300 m2
Opkweek plantmateriaal	1.000 m2
Totaal	1.800 m2

In verhouding is veel ruimte ingepland voor de opkweek van plantmateriaal. Dit is echter nodig omdat de heer Stam de planten langer in de opkweek wil gaan houden ten einde de teeltduur buiten te verkorten waardoor er extra productie mogelijk is. Wekelijks worden er kleine oppervlaktes gepoot en geoogst ten einde een continu levering aan de afnemers te kunnen waarborgen.

Op het buitenperceel gaat de heer Stam de volgende gewassen telen:

Zachtfruit:

Bramen	900 m2
Frambozen	1.000 m2
Rode bessen	900 m2

Groenten:

Andijvie	100 m2
Bloemkool	100 m2
Boerenkool	100 m2
Bospeen	100 m2
Koolrabi	100 m2
Kroten/rode bieten	100 m2
Paksoi	100 m2
Peulen	100 m2
Prei	100 m2
Selderij	100 m2
Courgette	300 m2
Slasoorten	300 m2
Kruiden	1.000 m2
Totaal	5.400 m2

Door de levering aan restaurants en detaillisten uit het hoge segment, direct aan consumenten en een hoge servicegraad verwacht de heer Stam minimaal 30% meer te kunnen vragen voor zijn producten dan de reguliere handel. Wij vinden dit uitgangspunt alleszins acceptabel.

Organisatie

De heer Stam gaat alle voorkomende werkzaamheden zoveel mogelijk samen met zijn echtgenote uitvoeren. Gezien de omvang van het bedrijf is dit goed mogelijk. Door de centrale ligging van het bedrijf ten opzichte van het afzetgebied (Rotterdam en Den-Haag) is dagelijkse levering van producten geen probleem. Daarnaast zal een deel van de productie direct vanaf het bedrijf aan particulieren verkocht worden.

De arbeidsbehoefte van het bedrijf berekenen wij op basis van standaardnormen zoals deze in de Kwantitatieve informatie voor de glastuinbouw (Kwin) is opgenomen. De Kwantitatieve informatie (Kwin) is een naslagwerk welke wordt uitgegeven door PPO (Praktijkonderzoek Plant en Omgeving), onderdeel van Wageningen UR, en algemeen gebruikt wordt door adviseurs en accountants in de glastuinbouw voor het opstellen van bedrijfsplannen en kostprijsberekeningen. Voor de kas berekenen wij de arbeidsbehoefte op basis van de gegevens voor een tomatenteelt. Deze teelt vraagt meer arbeid dan andere groentegewassen. De arbeidsbehoefte bedraagt 830 uur per 1.000 m² per jaar. Voor een kas van 1.600 m² bedraagt de arbeidsbehoefte derhalve 1,6 maal 830 uur is 1.328 uur.

De arbeidsbehoefte voor de teelt van zachtfruit is 330 uur per 1.000 m². De totale arbeidsbehoefte voor het zachtfruit komt dan op 924 uur.

De arbeidsbehoefte van de vollegrondsgroente is divers en varieert van 100 uur per hectare tot 800 uur per hectare. Wij gaan zekerheidshalve uit van 800 uur per hectare. Bij een oppervlakte van 2.600 m² komen wij op een arbeidsbehoefte van 200 uur.

De verkoop en aflevering van de producten vergt bij het bedrijfsconcept van de heer Stam een extra arbeidsbehoefte. Wij gaan uit van gemiddeld 20 uur per week. Op jaarbasis bedraagt dit 1.040 uur.

De totale arbeidsbehoefte ramen wij op totaal 3.500 uur (afgerond). De heer Stam en zijn echtgenote gaan beiden in het bedrijf werken. Voor de heer Stam gaan wij uit van 50 uur per week gedurende 47 weken per jaar. Voor de echtgenote gaan wij uit van 25 uur per week. Totaal kunnen zij 3.500 uur arbeid leveren op jaarbasis. De heer Stam geeft aan dat hij gedurende de zomermaanden, wanneer het druk is, langere werkdagen maakt. Hiermee hoopt hij te voorkomen dat hij arbeid moet inhuren. Mocht dit toch het geval zijn dan maakt hij gebruik van studenten en scholieren. In de begroting houden wij hier wel rekening mee.

2.5 Noodzaak bedrijfswoning

Voor de bedrijfsvoering is het noodzakelijk dat de heer Stam op het bedrijf woont.

De redenen hiervoor zijn:

- Een tuinbouwbedrijf is een volcontinu proces. Dat wil zeggen dat gedurende het productieseizoen het teeltproces 7 dagen per week gecontroleerd moet worden. Wanneer voor elke controle een reisafstand afgelegd moet worden legt dit een te grote druk op het privé-leven van de heer Stam.
- De organisatie is dusdanig ingericht dat de werkzaamheden door de heer Stam en zijn echtgenote uitgevoerd kunnen worden in combinatie met de opvoeding van hun kind. Wanneer zij niet op het bedrijf wonen is deze combinatie in de praktijk niet mogelijk door de vele verplaatsingen (woon-werk-school etc.). Door op het bedrijf te wonen kunnen de heer Stam en zijn echtgenote hun tijd zo efficiënt mogelijk inrichten.
- De heer Stam heeft een afzetconcept waarbij hij snel wilt inspelen op de wensen van afnemers. Dit houdt ook in dat hij desgewenst ook in de avonden aflevert of dat klanten in de avonden producten ophalen. Ook om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk dat hij op het bedrijf woont. Het is immers vaak niet van tevoren mogelijk een exacte tijd af te spreken.
- Ten slotte is het door de ligging van het bedrijf noodzakelijk dat hij op het bedrijf woont om toezicht te kunnen houden op zijn eigendom. Zeker wanneer het bedrijf in volle productie is kan het bedrijf gezien de ligging een gewild doelwit zijn voor inbrekers.

3. Volwaardigheid bedrijf

In dit hoofdstuk gaan wij nader in op de volwaardigheid/levensvatbaarheid van het bedrijf. LTO Noord Advies hanteert de norm dat een bedrijf volwaardig/levensvatbaar is wanneer er onder normale omstandigheden een inkomen gegenereerd kan worden uit het bedrijf en deze aan minimaal één persoon werk biedt. Aan beide eisen wordt voldaan. Het bedrijf heeft op jaarbasis 3.500 uren werk, dit komt overeen met twee arbeidskrachten. Volgens de door ons opgemaakte begroting is er jaarlijks, na aftrek privé-uitgaven, een liquiditeitstoename van ongeveer € 14.000. De kasstroom vanuit het bedrijf (dus excl. privé-uitgaven) bedraagt € 49.000. Het bedrijf is dus volwaardig/levensvatbaar. Hierbij merken wij op dat wij de arbeidsbehoefte en de kosten hoger begroot hebben dan voor een regulier bedrijf. Dit om extra marge in te bouwen om eventuele tegenvallers op te vangen.

De gekozen bedrijfsontwikkeling wordt in de volgende alinea's cijfermatig uitgewerkt.

3.1.1 Algemene uitgangspunten

Wij zijn uitgegaan van het teeltplan zoals dat in hoofdstuk 2.4 is weer gegeven. Gezien de hoeveelheid van producten hebben wij de opbrengsten en kosten in de begrotingen bij elkaar gevoegd. Voor het begroten van de kosten zijn wij uitgegaan van de aangeleverde gegevens door de heer Stam, gegevens uit de Kwin, opbrengstgegevens van de diverse producten vanuit het LEI en benchmarkgegevens. In de begrotingen zijn wij verder uitgegaan van een vol productief jaar waarbij het volledige perceel gebruikt wordt.

3.1.2 Investerings

In **bijlage 1** treft u een investeringsoverzicht voor het aanplanten van het zachtfruit soorten, bramen, frambozen en bessen. Deze kostenpost hebben wij herleid uit de gegevens van een zachtfruitbedrijf. Tevens nemen wij een post op voor de aankoop van verwarmingsheaters voor de kas.

3.1.3 Afschrijvingen

De afschrijvingen herleiden wij uit de door de heer Stam aangeleverde lijst van onroerende en roerende zaken. Wij hanteren de gebruikelijk afschrijvingspercentages. In **bijlage 2** treft u de volledige lijst aan.

3.1.4 Financiering

Heer Stam heeft geen financieringen nodig voor zijn bedrijf en toekomstige investeringen. In de begroting is dus geen post rentelasten en aflossingsverplichting opgenomen.

3.1.5 Saldobegroting gewassen

In **bijlage 3** treft u de saldobegroting gewassen aan. Wij hebben de saldobegroting, gezien de grote hoeveelheid teelten, samengevoegd. Onderstaand een korte toelichting op de afzonderlijke posten:

- Gasverbruik: om de kas vorstvrij te houden en de productie te vervroegen is verwarming noodzakelijk. Wij gaan uit van een jaarlijks gasverbruik van 7.000 m³ gas à € 0,45. Dit moet voldoende zijn om de kas vorstvrij te houden. De kas is daarnaast voorzien van een schermdoek om zoveel mogelijk energie te besparen.
- De benodigde hoeveelheid arbeid berekende wij in hoofdstuk 2.4 op 3.500 uur. Ondanks dat de heer Stam en zijn echtgenote jaarlijks 3.500 uur aan eigen arbeid in kunnen brengen gaan wij, zekerheidshalve, in de begroting uit van de inzet van vakantiekrachten voor 500 uur à € 8,00 per uur. Voor vakantiekrachten zijn de loonkosten laag doordat er geen sociale lasten verschuldigd zijn en het wettelijke uurloon laag is doordat zij jonger dan 21 jaar zijn.
- De opbrengsten hebben wij overgenomen uit de berekende standaardopbrengsten voor de diverse gewassen zoals deze zijn opgesteld door het LEI. Deze lijst is in de bijlagen opgenomen na bijlage 4. Het LEI heeft de opbrengsten gebaseerd op gegevens vanuit de veilingen en onderzoeksinstellingen. Deze standaard opbrengsten worden algemeen gehanteerd voor het opstellen van begrotingen wanneer er geen bedrijfseigen gegevens beschikbaar zijn. De opbrengsten voor de opkweek van plantmateriaal hebben wij buiten beschouwing gelaten aangezien de heer Stam alleen voor zijn eigen bedrijf opkweekt. Hij heeft hierdoor een besparing op de bedrijfskosten. Aangezien de heer Stam een afwijkend afzetconcept heeft verhoogd wij de standaard opbrengsten met 30%, dit is de meerprijs die de heer Stam vraagt ten opzichte van het reguliere aanbod.
- De zaadkosten begroten wij op € 7.000 op jaarbasis. Dit bedrag hebben wij ruim begroot. Het zaad dient als input voor de opkweek van plantmateriaal.
- De kosten voor meststoffen en gewasbescherming baseren wij op benchmarkgegevens zoals wij deze in de praktijk tegenkomen.
- De verpakkingskosten begroten wij op € 7.000 op jaarbasis. Dit is hoog maar noodzakelijk aangezien de heer Stam zich richt op kleine afnemers en particulieren waardoor er naar verwachting meer verpakkingsmateriaal nodig is.
- De overige teeltkosten begroten wij op € 3.500 op jaarbasis. Dit betreft kleine aankopen.

3.1.6 Meerjarenbegroting

In **bijlage 4** treft u de meerjarenbegroting aan. In deze begroting zijn tevens de niet toegerekende kosten opgenomen zoals administratie, verzekeringen etc. Deze kosten zijn gebaseerd op gegevens uit de praktijk. De algemene kosten exclusief afschrijvingen bedragen € 14.000. Voor een glastuinbouwbedrijf kleiner dan 2 hectare hanteert de Kwin een norm van € 2,30 per m². Aangezien de heer Stam voor een groot deel in de vollegrond teelt hebben wij deze norm licht verlaagd naar € 2,-- per m² teelt oppervlak. De algemene kosten voor een vollegrondsbedrijf liggen nl beduidend lager dan voor een glastuinbouwbedrijf.

3.2 Resultaat

Uit de door ons opgestelde meerjarenbegroting blijkt dat er jaarlijks een fiscaal resultaat behaald wordt € 35.000 na 2014. Aangezien het bedrijf niet belast is met een financiering komen de afschrijvingen beschikbaar in de kasstroom vanuit het bedrijf. De kasstroom bedraagt ongeveer € 49.000 op jaarbasis. Aangezien de heer Stam geen financieringslasten heeft kan hij ook toe met een beperkte privé-opnamen van jaarlijks € 35.000. Hierdoor is er jaarlijks een liquiditeitstoename van € 14.000. Deze marge van 15% van de omzet is toereikend om eventuele tegenvallers in de bedrijfsvoering op te vangen.

4. Conclusie

Op basis van de begrote arbeidsvraag en bedrijfsresultaten concluderen wij dat er sprake is van een volwaardig en levensvatbaar bedrijf. Deze conclusie onderschrijft het advies van de DCMR. Het afzetconcept is afwijkend van wat gebruikelijk is in de branche, mede hierdoor zijn er betere marges op de producten te behalen. Door het afwijkende afzetconcept en de afhankelijkheid van de inbreng van eigen arbeid is het noodzakelijk dat heer Stam op het bedrijf woont. Wanneer hij elders woont, legt dit een te grote druk op zijn privéleven. Tevens loopt de continuïteit van zijn bedrijf gevaar aangezien hij niet permanent toezicht kan houden op de teelt.

Opgesteld door P. de Koning
Bedrijfsadviseur
Mei 2013

	Jaar van investering	Aantal	Prijs	Afschrijving			Totaal (excl. Afschr)
				%	aw/bw		
Grond- en nutsvoorzieningen							
Aanplant fruit	2013	1	€ 5.800	10	aw	€	5.800
Verwarmingsheathers	2013	1	€ 6.000	10	aw	€	6.000
			m2/stuks	Totaal:		€	12.000
Op hoeveel m2 is deze investering van toepassing:			7.000	Per m²:		€	2

Bijlage 2 afschrijvingen

De heer De heer R. Stam

Investeringen:	jaar van investering	afschr. (%)	aw/bw	aanschaf-waarde	2014	2015	2016	2017	2018
Grond- en nutsvoorzieningen									
Aanplant fruit	2013	10	aw	€ 5.800	€ 5.220	€ 4.640	€ 4.060	€ 3.480	€ 2.900
Verwarmingsheaters	2013	10	aw	€ 6.000	€ 5.400	€ 4.800	€ 4.200	€ 3.600	€ 3.000
Boekwaarde investeringen:					10.620	9.440	8.260	7.080	5.900
Afschrijvingen investeringen:					0	1.180	1.180	1.180	1.180

Bestaande afschrijvingen:

Omschrijving	aanschaf				Boekwaarde per 31/12/				
	waarde	afschr. (%)	aw/bw	Restw.	2013	2014	2015	2016	2017
Onroerend goed									
grond	€ 37.600	0	aw	€ 37.600	37.600	37.600	37.600	37.600	37.600
Pand	€ 129.930	7	aw	€ 1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Kas met toebehoren	€ 95.130	7	aw	€ 5.000	86.800	80.141	73.482	66.823	60.164
Toegangspad en betonpaden	€ 23.870	7	aw	€ -	0	0	0	0	0
Inventaris	€ 8.200	20	aw	€ 2.000	7.100	5.460	3.820	2.180	2.000
Transportmiddelen	€ 25.000	20	aw	€ 1.000	5.700	1.000	1.000	1.000	1.000
investeringen 2013					0	0	0	0	0
hekworpen keerwanden	€ 16.500	20	aw	€ 1.000	16.500	13.200	9.900	6.600	3.300
					155.200	138.901	127.302	115.703	105.564
Boekwaarde huidige d.p.m.:					155.200	138.901	127.302	115.703	96.605
Afschrijving huidige d.p.m.:					0	16.299	11.599	10.139	8.959

Bijlage 3 saldobegroting gewassen

De heer R. Stam

		2014		2014	
Gewas		Totaal		Totaal	
Oppervlakte	m2	7.000	7.000	7.000	7.000
Gasverbruik	m3/m2	1,00	1	1,00	1
Gasprijs	€/m2	0,45		0,45	
Betaalde arbeid	uren	500	500	500	500
Arbeid	uren/m2	0,05	0	0,05	0
Eigen arbeid	uren	3.000	3.000	3.000	3.000
Eigen arbeid	uren/m2	0,43	0	0,43	0
Uurloon	€/uur	8,00		8,00	
Opbrengsten					
Opbrengst	€/m2	13,47	13,47	13,47	13,47
Totale opbrengsten	€	94.290	94.290	94.290	94.290
Toegerekende kosten					
Gas	€/m2	0,45	0,45	0,45	0,45
Zaad	€/m2	1,00	1,00	1,00	1,00
Meststoffen	€/m2	0,50	0,50	0,50	0,50
Gewasbescherming	€/m2	0,50	0,50	0,50	0,50
Afvoer teeltafval	€/m2	0,10	0,10	0,10	0,10
Verpakking	€/m2	1,00	1,00	1,00	1,00
Overige teeltkosten	€/m2	0,50	0,50	0,50	0,50
Arbeidskosten	€/m2	0,40	0,40	0,40	0,40
Tot. Toeger. Kosten	€/m2	4,45	4,45	4,45	4,45
Tot. Toeger. Kosten	€	31.150	31.150	31.150	31.150
Saldo		9,02	9,02	9,02	9,02

Bijlage 4 meerjarenbegroting
De heer R. Stam

	2014	2015	2016	2017	2018
Oppervlakte in m2	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Opbrengsten					
Opbrengst in €/m2	13,47	13,47	13,47	13,47	13,47
Opbrengst	94.290	94.290	94.290	94.290	94.290
Totaal opbrengsten	94.000	94.000	94.000	94.000	94.000
Toegerekende kosten					
Totaal toegerekende kosten	31.000	31.000	31.000	31.000	31.000
Niet toegerekende kosten					
Inflatiecorrectie niet toegerekende kosten			1,00	1,00	1,00
Afschrijvingen	16.000	13.000	13.000	11.000	10.000
Onderhoud	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
electra	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Administratie en accountant	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Autokosten	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Verzekeringen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Overige algemene kosten	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal niet toegerekende kosten	30.000	27.000	27.000	25.000	24.000
Totale kosten	61.000	58.000	58.000	56.000	55.000
Bedrijfsresultaat	33.000	36.000	36.000	38.000	39.000
Fiscaal resultaat	33.000	36.000	36.000	38.000	39.000
Privé uitgaven (-)	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Toename eigen vermogen	-2.000	1.000	1.000	3.000	4.000
Afschrijvingen (+)	16.000	13.000	13.000	11.000	10.000
Aflossingen (-)	0	0	0	0	0
Marge / liquiditeitstoename	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Kengetallen:					
Marge in % van omzet	15%	15%	15%	15%	15%
Marge cumulatief	14.000	28.000	42.000	56.000	70.000
Openstaande schuld	0	0	0	0	0
Eigenvermogen	-2.000	-1.000	0	3.000	7.000

Bedrijfsomvang en -type volgens NSO-typering

Op 31-5-2013 zijn gegevens ingevuld in de rekenmodule van het LEI.

Die informatie had betrekking op producten uit de Landbouwtelling van 2013

De ingevoerde gegevens leiden tot de volgende kengetallen:

Omschrijving	Aantal	Eenheid
Totale oppervlakte cultuurgrond	0,7	ha
Standaardopbrengst (SO) 1)	135.939	euro

1) De bedrijfsomvang wordt gemeten in Standard Output (SO, ofwel Standaardopbrengst). De normen zijn berekend per Landbouwtellingsrubriek en omvatten de opbrengsten die onder normale omstandigheden op jaarbasis behaald worden. De opbrengsten van toeslagen, subsidies en verbredingsactiviteiten zijn niet meegenomen in de normen en dus ook niet in de totale SO van het bedrijf. In dit verslag is gebruik gemaakt van de SO-normen en rekenregels die bestemd zijn voor gebruik in de Landbouwtelling en dus nadrukkelijk niet met de normen voor gebruik in de FSS, zoals door Eurostat en FADN wordt toegepast.

Lees meer over de SO en NSO-typering op onze website, [bij sector in cijfers](#).

Lees meer over de NEG-typering, nge en bss op onze website, [bij sector in cijfers](#).

Bedrijfstype volgens NSO-typering 1)

Hoofdtype	2 - Tuinbouwbedrijven
Subtype	2131 - Overige glastuinbouwbedrijven

1) De agrarische bedrijven in Nederland verschillen onderling sterk in bedrijfsopzet. Op het ene bedrijf worden bijvoorbeeld varkens gehouden, terwijl op een ander bedrijf appels worden geproduceerd. Vanaf 2010 zijn de SO-normen in gebruik om bedrijven te kunnen indelen en met elkaar te kunnen vergelijken. Voorheen werd de nge daarvoor gebruikt. Met behulp van die normen kunnen de appels en varkens bij elkaar worden geteld en kan de economische bedrijfsomvang en het bedrijfstype (specialisatiegraad) van agrarische bedrijven worden berekend. Die gegevens worden onder andere gebruikt om bedrijven voor statistiek en onderzoek in te delen in bedrijfstypen en grootteklassen. In bovenstaande tabel is aangegeven in welk hoofd- en subtype dit bedrijf volgens de NSO-typering wordt ingedeeld.

U kunt resultaten van groepen bedrijven bekijken in [BINternet](#)

Specificatie van ingevoerde gegevens, normen en SO per product

Categorie	Aantal	Eenheid	SO per eenheid	Standaard-opbrengst
Bloemkwekerijgewassen, onder glas				
Snijbloemen: chrysanten	0,02	ha, gemeten maat	603.000	12.060
Fruit, open grond				
Bramen	0,09	ha, gemeten maat	155.500	13.995

Categorie	Aantal	Eenheid	SO per eenheid	Standaard-opbrengst
Fruit, open grond				
Rode bessen	0,09	ha, gemeten maat	57.900	5.211
Frambozen	0,1	ha, gemeten maat	114.000	11.400
Groenten, onder glas				
Aubergines	0,01	ha, gemeten maat	444.500	4.445
Komkommers	0,01	ha, gemeten maat	383.500	3.835
Overige groenten	0,01	ha, gemeten maat	253.500	2.535
Tomaten: tomaten	0,03	ha, gemeten maat	452.500	13.575
Opkweekmateriaal	0,1	ha, gemeten maat	635.500	63.550
Groenten, open grond				
Andijvie	0,01	ha, gemeten maat	32.100	321
Bloemkool	0,01	ha, gemeten maat	11.500	115
Boerenkool	0,01	ha, gemeten maat	6.560	66
Bospeen	0,01	ha, gemeten maat	22.300	223
Koolrabi	0,01	ha, gemeten maat	25.100	251
Kroten / rode bieten	0,01	ha, gemeten maat	9.500	95
Paksoi	0,01	ha, gemeten maat	19.400	194
Peulen	0,01	ha, gemeten maat	17.300	173
Prei	0,01	ha, gemeten maat	17.300	173
Selderij, bleek	0,01	ha, gemeten maat	16.900	169
Courgette	0,03	ha, gemeten maat	27.100	813
Sla, radicchio rosso	0,03	ha, gemeten maat	23.000	690
Kruiden	0,1	ha, gemeten maat	20.500	2.050

LEI is niet aansprakelijk voor eventuele schade ontstaan door het gebruik van de Rekenmodule, door het beëindigen van het beschikbaar stellen ervan of door conclusies en besluiten van gebruikers op basis van de uitkomsten ervan.